

Opmerkingen Voorontwerp groenstructuurplan / 9-03-2010

E.P.Visscher, lid klankbordgroep groenstructuurplan

1 Ontstaan Groenstructuurplan

Het bestaande groenstructuurplan van 1992 was een beleidsplan waarin de groenstructuur was weergegeven. De kritiek op dat plan was dat het nog weinig uitgewerkt was.

Bij het opstellen van het nieuwe plan heeft de gemeente in overleg met de Grontmij gekozen voor een bottum up benadering vanuit de afzonderlijke buurten en laanstructuren. Zo ontstond het tweede gedeelte van het huidige ontwerp. Zeist werd voorgesteld als een collage van buurten, parken en lanen. De natuurlijke en culturele voorgeschiedenis en randvoorwaarden en daarmee de onderlinge samenhang kwamen onvoldoende aan de orde. Na lang aandringen van de klankbordgroep is deze lappendeken aangevuld met een algemeen deel, waarin de grotendeels ontbrekende verbanden werden aangegeven.

2 Algemene kritiek

De collage van buurten en lanen is in het algemeen een adequate weergave van de bestaande of wenselijke situatie. Op onderdelen kan echter nog de nodige kritiek worden gegeven en zullen punten moeten worden aangepast, bijvoorbeeld in verband met de juistheid en volledigheid van de informatie.

Het algemene gedeelte (H 1-4) is op zich adequaat, maar er ontbreekt een duidelijke planweergave van de groenstructuur. Weliswaar staan er aanzetten voor op de pagina's 7, 169 (over bomen), 36 (habitatverbindingen) (38/39), 46 (landschappelijke structuren), 49, 51 (ecologische structuur), maar die zijn onvoldoende specifiek en niet in onderling verband weergegeven. De - overigens gebrekkige kaarten van het vigerende plan op pagina 32 en 37 - voldoen beter. De nieuwe tekst biedt onvoldoende houvast (dwz. beleidscriteria en normen) voor het ruimtelijk beleid. En dat is juist de bedoeling van een beleidsplan als het groenstructuurplan.

In recreatief verband staat op pagina 49 een kaart met 'ommetjes, speelplekken en barrières'. Ook deze kaart is te globaal en niet geschikt voor een meer samenhangende groenstructuur van wandelpaden in en rondom Zeist. Eigenlijk geldt hetzelfde voor (recreatieve) fietspaden, hoewel die ook in een verkeersplan zou moeten worden opgenomen. Wel staat op pag. 191 onderaan één zin opgenomen over de belangrijke functie van het netwerk van lanen als "groene voetgangers- en fietseroutes in Zeist".

Een ander belangrijk punt is dat de samenhang tussen de ecologische en landschapsstructuur buiten de rode contouren en die van de groen- en waterstructuur binnen de bebouwde kom onvoldoende ook op kaartniveau is weergegeven. Daardoor komt het gebrek aan samenhang van de groen- en waterstructuur nog meer tot uitdrukking.

3 Mogelijke oplossing

Het is mogelijk de bestaande tekst aan te vullen met de noodzakelijke groen- en waterstructuurkaarten, beleidscriteria en normen. Zoiets zou voorafgaand aan de

huidige tekst kunnen worden toegevoegd. Deze tekst kan dan - samen met het Landschapontwikkelingsplan voor buiten de bebouwde kom - de groene basis vormen voor de Structuurvisie en de bestemmingsplannen. De nieuwe tekst zou net als het oude groenstructuurplan in het Structuurplan als onderdeel kunnen worden opgenomen in de Structuurvisie.

De overige, enigszins aangepaste tekst kan vervolgens samen met het hierboven genoemde beleidsdeel worden gebruikt als beleidskader voor het groenbeheersplan.

4 Financiële onderbouwing en prioritering

Deze ontbreekt en daarmee is het ook geen beleidsplan (voor de structuurvisie en bestemmingsplannen) en een beleidskader (voor het beheerplan), maar een verzameling wensen en constatering. Hetzelfde geldt voor prioritering naar beleidspunten en in tijd. Op pagina 170 staat: “Er ontbreekt geld voor een reconstructie van de openbare ruimte” (na het verslijten o.a. van de beplanting daarvan na 30-40 jaar). Op pagina 176 staat: “helaas is het fonds in de besluitvorming rondom de exploitatie van Zeist-West gesneuveld ...” (bedoeld wordt een fonds voor reconstructie van de openbare ruimte na ca 30 jaar). Een supervisor openbare ruimte per wijk (pag. 177 en eerder) is een goede gedachte ook naar de burgers toe, maar waar is het budget hiervoor?

5 Deelopmerkingen: niet uitputtend

- De functies van groen zijn in algemene zin goed beschreven en bieden een grondslag voor het denken over de groenstructuur in het algemeen; de groen- en waterstructuur van Zeist is daarmee nog niet aangegeven.
- de ‘collage’ van buurten kan het beste naar wijk worden gegroepeerd; dat geeft tevens een beter inzicht in de onderlinge samenhang.
- Pagina 13: een nogal vage weergave van de betekenis van het GSP mede door het ontbreken van de integrale groenstructuur en de daarmee samenhangende beleidscriteria en normen; hetzelfde geldt voor de formulering onderaan pag. 69 en bovenaan 77: GSP als ‘randvoorwaardelijk’ en als ‘input’ voor de structuurvisie, bestemmingsplannen, ruimtelijke ontwikkelingen en andere beleidsterreinen. Wanneer geldt wat?
- Pag. 17: “Uitzicht op groen vermindert daarnaast het aantal opnamedagen en de behoeften aan pijnstillers in ziekenhuizen”; op pagina 190 staat daarentegen: “Van alleen groen om naar te kijken wordt niemand blij, vooral de kinderen niet!”
- Soms staan concrete beleidsvoornemens in het plan: over het oude bostracé dat moet worden aangekocht (pag. 79, 143), een zuidelijke afronding van het slotpark volgens het oorspronkelijk Zocherontwerp (pag. 92).
- Gekozen wordt voor vervanging van grote laangedeelten bij uitval van meer dan 20% van de laanbomen (pag. 110). Uit een oogpunt van uniforme Barokstijl kan dat worden nagestreefd. Er zijn echter ook andere mogelijkheden voor vervanging (zie ook pag. 113), die buurtbewoners en sommige milieuorganisaties meer op prijs stellen.
- Idem geldt het vorige punt voor de vervanging van overige wegbeplanting bij 30 % uitval. Ook in dit geval zijn er andere mogelijkheden denkbaar, zoals aanplant van diverse soorten en in verschillende jaren, zodat een meer

gevarieerde leeftijdsopbouw en beeldkwaliteit ontstaat. Dit kost minder en geeft meer diversiteit.

- De voorgaande mogelijkheden kunnen worden aangegeven in het op te stellen bomenbeleids- en beheerplan (pag. 117).
- Op pagina 118 staat dat Zeist eigenlijk geen wijkparken kent (zoals aangelegd in de zeventiger jaren). Echter het openbaar toegankelijke Sanatoriumbos in Noord en het Binnenbos in Oost fungeren als wijkbos of bospark. Dat zou toch wel mogen worden genoemd en zeker ook op pagina 199 waar het binnenbos ontbreekt.
- In tegenstelling tot veel ecologen zie ik de vervanging van douglasbomen op de Gezichtslaan (pag. 128/129) niet als verbetering. De douglas is inmiddels een inheems geworden boomsoort die zich zelfstandig voortplant. De boom kan bovendien heel oud en hoog worden en biedt dan veel mogelijkheden voor inheemse diersoorten.
- Pag. 133: het uitdunnen van beplanting langs de parkeerdekken in Vollenhove in het kader van veiligheid is een mogelijkheid. Echter, de groenbeleving wordt wel aangetast; een alternatief voor de groenaantasting ligt voor de hand, namelijk camarabewaking.
- Het beter toegankelijk maken van het Sanatoriumbos (pag. 155, 191, 192, 195) is niet nodig. Het bospark is voldoende toegankelijk en heeft bovendien een functie als beschermde wandelgelegenheid voor de cliënten van Altrecht. Het bos zou door zijn hekken niet gemakkelijk toegankelijk zijn en een barrière vormen, maar dat wordt door de omgeving niet als zodanig ervaren. Voor het behoud van het bos is een beperkte en afsluitbare toegang en een hek juist noodzakelijk.
- Bij bedrijfsterreinen (pag. 186/187) kan meer aandacht worden gegeven aan vergroening, niet alleen ten aanzien van de afgrenzingen, maar ook op gedeelten van de terreinen zelf en van de daken. De aanblik van de gebouwen kan worden aangepast, bijvoorbeeld door kleurgebruik of begroeiing, opdat er minder contrast optreedt met de natuurlijke en culturele omgeving.